

ОГЛЯД ПРАКТИК І ПОЛІТИКИ КОМПЛЕМЕНТАРНОЇ МЕДИЦИНИ В КРАЇНАХ-УЧАСНИЦЯХ НАТО В ТЕРАПІЇ І РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

- **Гарник Т. П.**, доктор медичних наук, професор
Андріюк Л. В., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри
Горова Е. В., кандидат медичних наук, доцент
Шусть В. В., кандидат педагогічних наук, доцент
Гарник К. В., кандидат мед. наук, доцент
Волченко Є. Є., кандидат психологічних наук,
Антюхов Р. В., асистент, лікар НіНМ
- ВГО «Асоціація фахівців з народної і нетрадиційної медицини України»
Таврійський Національний університет ім. В.І. Вернадського
Львівський Національний медичний університет ім. Данила Галицького
Маріупольський державний університет

Актуальність, місія традиційної - східної медицини

Інтеграція досвіду сучасної класичної, західної та традиційної, східної медицини з метою створення ефективних технологій як профілактики, так і лікування, медичної реабілітації різних захворювань.

Традиційна медицина: історія

- ❖ Традиційна східна медицина поширилася з кінця 16 століття;
- ❖ Сформувалася своя школа навчання лікарів, виготовлялися ліки, друкувалися медичні книги;
- ❖ Склалися рецептурні збірки з використанням ендеміків.

Традиційна медицина і сучасність

- ❖ Перекладено письмові джерела з традиційної медицини;
- ❖ Проведені експериментальні і клінічні дослідження;
- ❖ Сформовані різні наукові школи.

Можливості традиційної медицини

Активация механізмів адаптації 	Активация процесів саморегуляції та самовідновлення 	М'яка системна дія
Традиційна медицина		

«Зберігаючи минуле – дбаємо про майбутнє!»
Традиційна медицина + Сучасна медицина

Інтегративна медицина

Інтегративна медицина:

кращі медичні практики Сходу та Заходу

- ❖ Взаємодоповнення І ВЗАЄМОПОСИЛЕННЯ МЕДИЧНИХ СИСТЕМ СХОДУ І ЗАХОДУ.
- ❖ АДАПТАЦІЯ СХІДНОЇ МЕДИЦИНИ ДО СУЧАСНИХ УМОВ ЖИТТЯ І СТАНУ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.

Центри Східної медицини:

Методи сучасної медицини

Усього понад 40 різних методів фізичної і медичної реабілітації

Переваги Східної медицини:

пацієнто-орієнтований підхід

мультидисциплінарність

комплексність

↓
індивідуальність

Таким чином, переваги Східної медицини у наступному: пацієнто-орієнтований підхід, мультидисциплінарність, комплексність, індивідуальність, ось що привернуло увагу наукову і практичну спільноту Європи.

SAMBrella — це європейська дослідницька мережа комплементарної та альтернативної медицини (СAМ)

У період з січня 2010 року по грудень 2013 року консорціум SAMBrella переглянув статус САМ в Європі з точки зору: (1) термінології для опису; (2) потреби та очікування громадян; (3) моделі використання пацієнтами; (4) практики постачальників; та (5) нормативно-правовий статус у Європі. Разом ці дані були використані для формування набору рекомендацій для Європейської комісії, Європейського парламенту, національних політиків і зацікавлених сторін громадянського суспільства.

Кожен має право користуватися будь-якими заходами, які дозволяють [йому або їй] мати найвищий рівень здоров'я» — Європейська соціальна хартія, прийнята Радою Європи (1961 р., переглянута 1996 р.)

Комплементарна (САМ) являє собою різномірну групу медичних практик, які часто вважаються нетрадиційними. За останні кілька десятиліть публічне

використання цих модальностей зростає. У 2004 році було засновано Європейську федерацію комплементарної та альтернативної медицини (EFCAM), яка служить форумом для конкретних модальностей САМ, а також для національних парасолькових організацій САМ. Основною метою EFCAM є забезпечення рівного доступу до модальностей САМ по всій Європі. EFCAM стверджує, що «особливою перевагою САМ є поєднання індивідуального цілісного догляду, здатності підтримувати здоров'я, профілактики захворювань і неінвазивного лікування захворювань як частини інтегрованого пакету».

Організація консорціуму CAMbrella. Регіональний розподіл та основна експертиза партнерів проекту CAMbrella

Статус САМ в Європі характеризується величезною неоднорідністю в усіх аспектах, включаючи використовувану термінологію, надані методи, поширеність, а також національний правовий статус і регулювання

Країна	Показники поширеності %
Данія	45-59
Фінляндія	11-43
Франція	21
Ірландія	15
Німеччина	4.6-52
Ізраїль	5-43
Італія	16-84
Нідерланди	17.2
Норвегія	9-53
Польща	14.4
Португалія	43.7
Словенія	6.6
Іспанія	15-47
Швеція	5-64
Швейцарія	5-57
Туреччина	48-86
Об'єднане Королівство	0,3-71

Національний центр комплементарної та альтернативної медицини США (NCCAM) визначив САМ як «групу різноманітних медичних і медичних систем, практик і продуктів, які зазвичай не вважаються частиною традиційної медицини». Таким чином, як тільки метод практики прийнято як метод традиційної медицини, він більше не вважається САМ. Таким чином, список методів САМ змінюється, оскільки вони стають прийнятими методами традиційної медицини. Щоб уникнути плутанини, терміни комплементарна та альтернативна медицина, комплементарна медицина, альтернативна медицина, інтегративна медицина та інтегративне здоров'я та цілення часто використовуються як синоніми.

Консорціум SAMbrella переглянув численні джерела для визначення САМ і вибрав визначення традиційної медицини Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) як основу для загальноєвропейського визначення.

SAMbrella визначає САМ як різноманітність різних медичних систем і методів лікування, заснованих на знаннях, навичках і практиках, отриманих з теорій, філософій і досвіду, які використовуються для підтримки і поліпшення здоров'я, а також для запобігання, діагностики, полегшення або лікування фізичних і психічних захворювань. САМ в основному використовується за межами традиційної медичної допомоги, але в деяких країнах певні методи лікування застосовуються або адаптуються традиційною медичною допомогою.

Використання комплементарної та альтернативної медицини в Європейському Союзі

Таблиця

П'ять найпоширеніших терапій САМ в ЄС

Терапія	Показники поширеності
Лікування травами	5,9-48,3
гомеопатія	2-27
Мануальна терапія	0,4-28,8
акупунктура	0,44-23
Рефлексотерапія	0,4-21

ЄС, Євросоюз

Потреби та очікування щодо САМ

Європа, як і решта світу, стикається з дедалі більшою кількістю викликів у сфері охорони здоров'я. Старіння населення призвело до перетворення медичної допомоги з лікування гострих захворювань на лікування хронічних захворювань. Постійний розвиток технологій і ліків у поєднанні з попитом на їх впровадження, серед інших факторів, призвели до постійного зростання витрат і бюджетів на охорону здоров'я. Крім того, пацієнти шукають послуги, які відповідають особистим їх переконанням, а також підходи, які пропонують найкращі результати для здоров'я. САМ може запропонувати рішення цих проблем як інноваційні та додаткові цінності для охорони здоров'я в Європі.

Нормативно-правовий статус САМ в Європі

У Європейському Союзі немає єдиного законодавчого консенсусу щодо нетрадиційних практик. Насправді, здається, існують дві різні течії думок, які конфліктують одна з одною. Одна концепція полягає в тому, що лише медичні працівники (лікарі медицини або аналогічні лікарі) мають право займатися медичною допомогою та лікувати хвороби. Інша концепція дозволяє будь-кому, хто хоче займатися охороною здоров'я, робити це. Це може спричинити значні проблеми, що призведе до нерівного ставлення до європейських громадян.

У таблиці наведені найбільше затребувані методи, які користуються попитом:

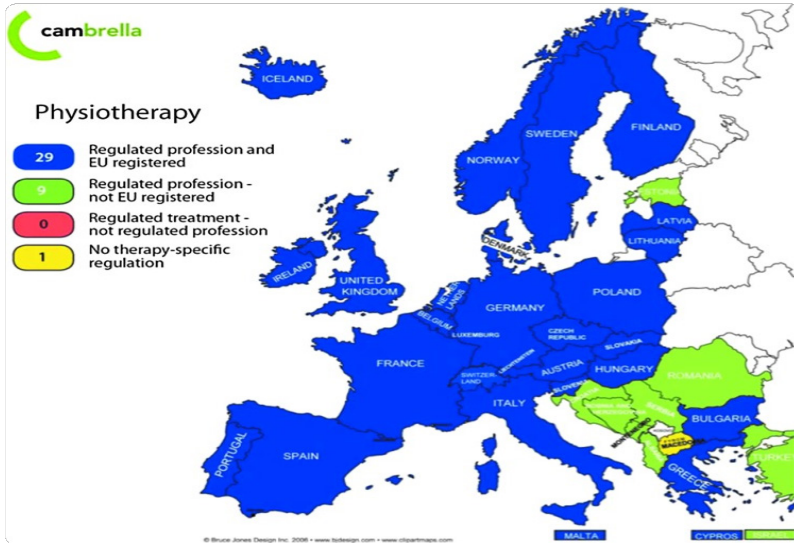
Таблиця

САМ дисципліна	Немедичні працівники	MD (лікарі)	Лікарі + медичні працівники	Терапевтів на 100 тис. жителів
(1) Акупунктура*	16380	80000	96380	21
(2) Індивідуальна гомеопатія	4500	45000	50300	11
(3) Лікування травами/ фітотерапія*	29000	*	> 29000	6,5
(4) Рефлексотерапія	24600	*	>24600	5,5
(5) Натуропатія (GER Naturheifahren)	7300	15000	22300	5,0
(6) Антигомотоксикологія (комплексна гомеопатія)	20000	10000	>20000	4,5
(7) Гуморальна/дренажна терапія (очисна терапія)	17000	*	>17000	3,8
(8) Кінезіологія	7600	*	>7600	1.7
(9) Шиаци – лікувальний масаж	7400	*	>7400	1.7
(10) Ортомолекулярна терапія	7000	4000 рік	>7000	1.5
(11) Мануальна терапія (хіропратика, остеопатія)	4900	500	>5000	1.2
(12) Антропософська медицина	німецька	4500	4500	1.0
(13) Киснева/озонотерапія	2000	3000	*	0.6
(14) Терапія Кнайпа (GER)	2500	300	>2500	0.5
(15) Нейропатія (Huneke)	-	1500	1500	0.3
Всього	*158000	*145000	*305300 (100%)	*65

Насправді різні договори Європейського Союзу неодноразово встановлювали, що політика охорони здоров'я є національною відповідальністю держав-членів, навіть якщо кілька директив, постанов і резолюцій Європейського Союзу впливають на те, як країни-члени організують свою національну політику охорони здоров'я та послуги. Директива Європейського парламенту про транскордонну охорону здоров'я в 2011 році врахувала встановлені відмінності в національних системах охорони здоров'я. Метою директиви було усунути перешкоди для фундаментальної свободи пацієнтів обирати медичну допомогу за кордоном. Потенційно це також може включати лікування САМ у країнах, де лікування САМ включено до послуг громадської охорони здоров'я.

Регіональна співпраця між постачальниками, покупцями та регуляторами з різних держав-членів може забезпечити безпечне, високоякісне та ефективне транскордонне медичне обслуговування на регіональному рівні.

Регулювання фізіотерапії в Європейському Союзі

Дискусійні питання

Труднощі в оцінці комплементарної медицини в Європейському Союзі є багатофакторними та такими ж складними, як і відмінності між країнами. Незважаючи на це, можна зробити деякі загальні зауваження. Системи охорони здоров'я знаходяться під загрозою в основному через зростання витрат і бюджетів на охорону здоров'я, що ускладнюється переходом від невідкладної допомоги до лікування хронічних захворювань. Крім того, пацієнти все більше незадоволені традиційною медициною. Таким чином, пацієнти, а також постачальники сприймають САМ як життєздатний варіант вирішення цих проблем.

Дані щодо використання САМ в Європейському Союзі є незрозумілими через різні освітні стандарти, нормативні відмінності та механізми звітності. Однак очевидно, що населення використовує САМ і що він використовується окремо або в поєднанні з традиційною медициною. САМ використовується для вирішення багатьох умов і проблем; найбільш часто і послідовно в різних країнах він використовується для лікування проблем опорно-рухового апарату. Крім того, пацієнти шукають лікування, яке відповідає їхнім переконанням щодо здоров'я та медичної допомоги. Часом це суперечить усталеним медичним спільнотам. Тому метою має бути співпраця та бажання розробити нову систему, яка поєднує аспекти традиційної медицини з САМ для оптимізації

надання медичної допомоги та здоров'я населення. Кінцевими результатами стануть більша задоволеність пацієнтів і постачальників, а також менший навантаження на національні бюджети, зниження витрат на охорону здоров'я, а також перехід від лікування захворювань до підтримки здоров'я.

Висновки

- Викликає суперечки. САМ потенційно пропонує систему економічного лікування з низьким ризиком, яке можна використовувати разом із традиційною медициною. Однак у САМ є багато проблемних областей, які необхідно вирішити, перш ніж вона отримає широке визнання.
- По-перше, потрібне універсально прийнятне визначення термінології САМ. Ця відсутність узгодженості робить оцінку методів і модальностей САМ майже неможливою. Таким чином, спільна мова сприяла б співпраці, оцінці та дослідницьким зусиллям для покращення систем надання медичної допомоги. Загальний чистий ефект може бути більш здоровим населенням із кращими результатами та задоволеністю пацієнтів.
- По-друге, повинні бути загальні правила щодо надання допомоги, атестації постачальників та освітніх стандартів. У регіонах, де законодавчих актів майже немає, провайдери САМ працюють із незначною медичною освітою або без неї. Це може призвести до того, що САМ стане вразливим до твердження, що САМ — це не що інше, як шарлатанство.
- Послідовні правила в усіх сферах піднімуть сферу САМ таким чином, щоб мати більшу прийнятність у встановленій медичній спільноті; спільнота, яка часто диктує політику та бюджети.
- Нарешті, необхідні спільні дослідницькі зусилля щодо модальностей САМ. Необхідно підкреслити дослідження економічної ефективності окремих методів САМ, а також комбінованих планів лікування САМ із традиційною медициною.
- Кожна з перелічених сфер має ключове значення для успіху інших. Кінцевою метою медичної спільноти має бути здоров'я населення — на місцевому, регіональному та глобальному рівнях. Необхідно відкинути все «его» та переоцінити статус-кво наших поточних систем. Тільки тоді, коли всі працюватимуть разом, стане можливим покращити охорону здоров'я до піклування про здоров'я.

Рекомендації

У всьому світі існує інтерес і позитивне ставлення до САМ. Пацієнти наполягають на тому, щоб системи охорони здоров'я були цілісними, економічно ефективними та орієнтованими на пацієнта. Практики САМ є мультикультурними, тому потрібні міжнародні партнерства. Медичні спільноти Організації Північноатлантичного договору (НАТО) можуть стати чудовою основою для цих партнерств. Ефективні та безпечні методи лікування можуть бути офіційно запроваджені у військових системах НАТО. Необхідно провести спонсорване

НАТО спільне, міжнародне та міжкультурне дослідження щодо покращення продуктивності, покращення психічного, психологічного та емоційного благополуччя та лікування, що скорочує бюджет. Високий ступінь сприйнятливості вказує на потребу як у підготовці викладачів для докторів медичних наук, які працюють у військових системах, так і в розробці навчальних програм.

УДК 615.322

ПРЕПАРАТИ ОТРИМАНІ НА ОСНОВІ РОСЛИНИ ЧИСТОТІЛА ВЕЛИКОГО (CHELIDONIUM MAJUS). ЗАСТОСУВАННЯ В МЕДИЦИНІ.

- Аль-Надаві Н. Д.,
Радуан М.
- *Одеський Національний медичний університет*

Актуальність. Чистотіл великий (*Chelidonium majus*) є однією з популярних лікарських рослин, відомих своїми різноманітними фармакологічними властивостями. Завдяки багатому складу біологічно активних речовин, препаратом на основі чистотіла приписують протизапальні, антимікробні, антиоксидантні та інші лікувальні властивості. В умовах зростаючого інтересу до натуральних лікувальних засобів дослідження ефективності і безпеки цих препаратів є надзвичайно важливим.

Мета роботи. Дослідити фармакологічні властивості препаратів, отриманих на основі чистотіла великого, та оцінити їх ефективність і безпеку для застосування в медицині.

Матеріали і методи дослідження. Матеріалом для дослідження послужили різні форми препаратів з чистотіла великого (настоянки, екстракти, мазі). Використовувалися такі методи дослідження, як хімічний аналіз для визначення складу активних речовин та лабораторні дослідження для оцінки фармакологічної.

Результати дослідження та їх обговорення. Результати дослідження показали, що препарати на основі чистотіла великого мають виражені протизапальні та антимікробні властивості. Було виявлено, що алкалоїди, флавоноїди та органічні кислоти, які містяться у чистотілі, сприяють гальмуванню розвитку патогенних мікроорганізмів та зменшенню запальних процесів. Клінічні випробування підтвердили ефективність застосування препаратів для лікування шкірних захворювань, гастритів та інших захворювань.

Висновки. Препарати на основі чистотіла великого демонструють високу ефективність у лікуванні ряду захворювань, що обґрунтовує доцільність їх застосування в медичній практиці. Проте, зважаючи на потенційну токсичність